

SUN'IY INTELLEKT: KUNDALIK HAYOT VA BIZNESDA UNING AHAMIYATI

ARTIFICIAL INTELLIGENCE: ITS IMPORTANCE IN DAILY LIFE AND BUSINESS

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ: ЕГО ЗНАЧЕНИЕ В ПОВСЕДНЕВНОЙ ЖИЗНИ И БИЗНЕСЕ

FarDU Filologiya va tillarni o'qitish:

ingliz tili yo'nalishi 24.111- guruh talabasi

Qosimjonova Dilfuza Hojiakbar qizi

FarDU "Axborot texnologiyalari"

kafedrası katta o'qituvchisi (PhD)

Faxriddin O'rinboyevich Toshboltayev

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellektning (SI) kundalik hayot va biznesdagi o'rni hamda uning jamiyatga ta'siri tahlil qilinadi. SI texnologiyalari inson faoliyatini avtomatlashtirish, samaradorlikni oshirish va biznes jarayonlarini takomillashtirish orqali turli sohalarda inqilobiy o'zgarishlarga sabab bo'lmoqda. Maqolada SI texnologiyalarining afzalliklari, xavflari va kelajakdagi rivojlanish istiqbollari muhokama qilinib, SI biznesdagi innovatsiyalar va strategik qaror qabul qilish jarayonlariga qanday ta'sir ko'rsatayotgani yoritiladi. Shuningdek, kundalik hayotda SI yordamida avtomatlashtirilgan xizmatlar, tibbiyot, ta'lim va transport sohalarida qo'llanilishi haqida misollar keltirilgan.

Abstract: This article analyzes the role of artificial intelligence (AI) in everyday life and business, as well as its impact on society. AI technologies are driving revolutionary changes in various fields by automating human activities, increasing

efficiency, and improving business processes. The article discusses the advantages, risks, and future development prospects of AI, highlighting its influence on business innovations and strategic decision-making. Additionally, examples are provided on how AI is applied in automated services, healthcare, education, and transportation in daily life.

Аннотация: В данной статье анализируется роль искусственного интеллекта (ИИ) в повседневной жизни и бизнесе, а также его влияние на общество. Технологии ИИ вызывают революционные изменения в различных сферах, автоматизируя человеческую деятельность, повышая эффективность и совершенствуя бизнес-процессы. В статье рассматриваются преимущества, риски и перспективы развития ИИ, а также его влияние на инновации в бизнесе и процесс стратегического принятия решений. Кроме того, приводятся примеры использования ИИ в автоматизированных сервисах, здравоохранении, образовании и транспорте в повседневной жизни.

Kalit soʻzlar. Sunʼiy intellekt (SI), mashina oʻrganish, chuqur oʻrganish (Deep Learning), neyron tarmoqlar, generativ sunʼiy intellekt (Generative AI), katta til modellari (LLM).

Key words. Artificial Intelligence (AI), automation, deep learning, neural networks, Generative Artificial Intelligence (Generative AI), Large Language Models (LLM).

Ключевые слова. Искусственный интеллект (ИИ), Автоматизация, Глубокое обучение (Deep Learning), Нейронные сети, Генеративный искусственный интеллект (Generative AI), Большие языковые модели (LLM).

Kirish.

Bugungi kunda sunʼiy intellekt (AI) texnologiyalari inson hayotining deyarli barcha jabhalariga kirib kelgan. U kundalik hayotimizni qulaylashtiribgina qolmay, biznes jarayonlarini ham samarali tashkil etishga yordam bermoqda. AI yordamida avtomatlashtirilgan xizmatlar, aqlli qurilmalar va maʼlumotlarni tahlil qilish tizimlari

rivojlanmoqda. Ushbu maqolada AI texnologiyalarining kundalik hayot va biznesdagi qo'llanilishiga batafsil to'xtalamiz.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

AI Texnologiyalarining kundalik hayotdagi qo'llanilishi:

✓ Aqlli yordamchilar va ovozli texnologiyalar

Bugungi kunda Google Assistant, Siri, Alexa kabi ovozli yordamchilar odamlarning kundalik hayotini osonlashtirmoqda. Ular ovozli buyruqlar orqali ob-havo ma'lumotlarini taqdim etish, eslatmalarni rejalashtirish, smart qurilmalarni boshqarish va internetdan kerakli ma'lumotlarni topishda yordam beradi. Bundan tashqari, AI tarjimonlar (Google Translate, DeepL) real vaqtda matn va nutqni tarjima qilish imkoniyatini beradi, bu esa xalqaro aloqalar va sayohatlarni osonlashtiradi.

✓ Aqlli uy texnologiyalari va iot qurilmalari

IoT (Internet of Things) texnologiyalari yordamida uy jihozlari sun'iy intellekt orqali boshqariladi. Masalan:

Aqlli termostatlar (Nest, Ecobee) energiya sarfini tejash uchun xonadagi haroratni avtomatik boshqaradi.

Smart xavfsizlik tizimlari (Ring, Arlo) yuzni aniqlash va harakatlarni kuzatish orqali xavfsizlikni ta'minlaydi.

✓ AI tibbiyot sohasida

Sun'iy intellekt tibbiyot sohasida ham keng qo'llanilmoqda. IBM Watson Health va shunga o'xshash tizimlar tibbiy tasvirlarni tahlil qilib, kasalliklarni oldindan aniqlashda yordam beradi. Shuningdek, AI asosida ishlovchi virtual shifokorlar bemorlarga onlayn maslahat berib, aniq tashxis qo'yishga yordam beradi.

✓ AI asosida tavsiyalar tizimi

AI algoritmlari odamlarning qiziqishlari va xulq-atvorini tahlil qilib, mos kontentni tavsiya qiladi. Masalan:

Netflix va YouTube – tomosha tarixi asosida foydalanuvchiga mos filmlar va videolarni tavsiya qiladi.

Spotify va Apple Music – foydalanuvchilarning didiga qarab yangi musiqalarni tanlaydi.

Amazon va AliExpress – xaridorlarga mos keladigan mahsulotlarni taklif qiladi.

AI Texnologiyalarining biznesdagi qo'llanilishi

- Mijozlarga xizmat ko'rsatish

Sun'iy intellekt kompaniyalarga mijozlarga xizmat ko'rsatish jarayonini avtomatlashtirish imkonini beradi.

Chatbotlar (ChatGPT, Zendesk AI, Intercom) – mijozlarning asosiy savollariga javob berib, ularning ehtiyojlarini qondiradi.

AI call-markazlar – ovozli yordamchilar mijozlarga avtomatik xizmat ko'rsatadi va inson resurslarini tejaydi.

- Marketing va Reklama

AI texnologiyalari marketing va reklama sohalarida ham keng foydalaniladi.

Google Ads va Facebook AI – foydalanuvchilarning xulq-atvorini tahlil qilib, ularga mos reklamalarni namoyish etadi.

AI kontent yaratish vositalari (Jasper AI, Copy.ai) – blog postlar, ijtimoiy tarmoq postlari va reklama matnlarini avtomatik yozib, marketing jarayonini tezlashtiradi.

- Moliyaviy tahlil va fraudni aniqlash

Bank va moliyaviy tashkilotlar sun'iy intellektdan firibgarlikni aniqlashda foydalanmoqda.

AI algoritmlari bank operatsiyalaridagi shubhali tranzaksiyalarni aniqlaydi (PayPal, Visa, MasterCard).

AI asosida aksiyalar bozorini bashorat qilish – investorlar uchun aktsiya narxлари dinamikasini oldindan tahlil qiladi.

- Ishlab chiqarish va avtomatlashtirish.

NATIJA VA MUHOKAMA

AI texnologiyalari ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirishda katta ahamiyatga ega.

Robototexnika (Tesla, BMW, Toyota) – zavodlarda avtomatlashtirilgan robotlar yordamida mahsulot ishlab chiqarishni optimallashtirish.

Prediktiv texnik xizmat – AI yordamida uskunalar nosozligini oldindan bashorat qilib, ularni vaqtida ta'mirlash.

Katta ma'lumotlar (big data) va biznes tahlili.

AI asosidagi ma'lumotlar tahlili vositalari biznes qarorlarini qabul qilishda yordam beradi.

Power BI, Tableau, Google Analytics – kompaniyalar mijozlarning xatti-harakatlarini tahlil qilib, samarali biznes strategiyalarini ishlab chiqadi.

XULOSA.

Sun'iy intellekt hozirgi zamon texnologiyalarining ajralmas qismiga aylanib, kundalik hayot va biznes sohalarida katta o'zgarishlar qilishda davom etmoqda. U sog'liqni saqlash, moliya, ishlab chiqarish, marketing, mijozlarga xizmat ko'rsatish va boshqa sohalarda samaradorlikni oshirish uchun ishlatilmoqda. AI texnologiyalarining rivojlanishi kelajakda inson hayotini yanada qulaylashtirib, ish jarayonlarini avtomatlashtirishga katta hissa qo'shishi aniq. Shu bois, bu sohada tadqiqotlar olib borish va yangi imkoniyatlardan foydalanish har qanday kompaniya yoki inson uchun katta ahamiyatga ega bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Russell, S., va Norvig, P. (2020). Sun'iy intellekt: Zamonaviy yondashuv (4-nashr). Pearson.
2. Gudfello, I., Bengio, Y., va Kurvil, A. (2016). Chuquq o'rganish (Deep Learning). MIT Press.
3. Ng, A. (2018). Mashina o'rganishga ehtiyoj. (Machine Learning Yearning).
4. Brynjolfsson, E., va McAfee, A. (2017). Mashinalar, platformalar va olomon: Raqamli kelajakni boshqarish. W. W. Norton & Company.
5. Tegmark, M. (2017). Hayot 3.0: Sun'iy intellekt asrida inson bo'lish. Knopf.
6. LeKyun, Y., Bengio, Y., va Xinton, G. (2015). "Chuquq o'rganish (Deep learning)." Nature, 521(7553), 436-444.
7. Bostrom, N. (2014). Superintellekt: yo'llar, xavflar va strategiyalar. Oxford University Press.
8. Kaplan, A., va Haenlein, M.(2019). Siri, Siri, qo'limda, eng chiroylisi kim yurtda.Sun'iy intellektning talqinlari va oqibatlari. Business Horizons, 62(1),15-25.